PYHÄJOKI

PYHÄJOELLA VIRTAA 2035

Pyhäjoen kuntastrategia

STRATEGIATYÖN TAUSTA JA TOTEUTUS

Kuntalaki edellyttää, että kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista. Kunnan toimintaa johdetaan valtuuston hyväksymän kuntastrategian mukaisesti ja strategia myös raamittaa vuosittain hyväksyttyä talousarviota ja -suunnitelmaa.

Pyhäjoki käynnisti strategiatyön jo edellisen valtuustokauden lopulla arvioimalla kunnan nykyistä strategiaa ja siihen liittyviä muutostarpeita.

Luottamushenkilöt ovat työstäneet strategiaa valtuuston seminaareissa (26.8.2021) ja hallituksen iltakoulussa (11.10.2021) sekä valtuuston iltakoulussa (3.11.2021). Kunnanhallitus käsitteli strategialuonnoksen 22.11.2021 ja pyysi siitä lausunnot sidosryhmiltä, kuntalaisilta ja henkilöstöltä 23.11.–20.12.2021. Työskentelyjen tuloksena on luotu Pyhäjoen strategia uudelle valtuustokaudelle.

Kunnanhallitus 17.1.2022
Valtuusto 26.1.2022

PYHÄJOEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Pyhäjoen kunnan toimintaympäristö sijaitsee **Raahe–Kalajoki -talousalueella**. Logistiset yhteydet nojaavat valtatie 8:aan. Oulun lentoasema on suhteellisen lähellä ja tunnin etäisyydellä on useita rautatieasemia.

Pyhäjoen kunnan merkittävä vahvuus on **monipuolinen luonto**. Luonnonympäristö tunnetaan etenkin merellisyydestä ja kunnan läpi virtaavasta Pyhäjoesta. Pyhäjoella on mahdollisuus yhdistää pysyvä asuminen ja vapaa-ajan asuminen.

Pyhäjoen kunnan asukkaat ovat olleet riippuvaisia naapurikuntien työpaikoista. Tämä näkyi alhaisena työpaikkaomavaraisuutena. Pyhäjoen kunta poikkeaa muista kokoluokkinsa ja maaseutualueiden kunnista käynnistyneen Hanhikiven suurinvestoinnin ja sen seurauksen sähkön suurtuotannon vuoksi. Pyhäjoen **työpaikkaomavaraisuus** on mahdollista nostaa Hanhikivi 1 -hankkeen myötä 100 %:iin. Se luo mahdollisuuksia myös suurhankkeisiin liittyvien välillisten yritystyöpaikkojen syntymiseen ja sitä kautta paikkakunnan yrityspohjan monipuolistumiseen ja vahvistumiseen.

Pyhäjoen kunnan toimintaympäristö muuttuu nopeasti **Hanhikivi 1-hankkeen** ja **tuulivoimahankkeiden** seurauksena. Tuulivoiman rakentaminen on edennyt voimakkaasti ja kasvaa edelleenkin. Hanhikivi 1 -hankkeen käyttövaiheessa Fennovoiman työntekijöitä arvioidaan olevan noin 450. Elinkeinoelämän eri arvioiden mukaan yksi teollinen työpaikka luo ympärilleen 2–3 välillistä työpaikkaa. Tavoitteena on työpaikkojen luominen muuttajien kumppaneille ja perheenjäsenille sekä paluumuuttajien houkuttelu. Voimalan käyttövaiheen aikana strategisena

tavoitteena on saada Hanhikiven työntekijöistä vähintään puolet asumaan Pyhäjoen kuntaan. Tavoitteeseen valmistaudutaan mahdollisimman monipuolisella asunto- ja tonttipolitiikalla ja palvelujärjestelmän kehittämisellä sekä muilla kunnan vetovoimaisuuden lisäämisen toimenpiteillä.

Pyhäjoen **asukkaat** ovat yhteisöllisiä ja aktiivisia toimijoita kansalaisyhteiskunnassa. Väestörakenteen vinoutumaa aiheuttaa nuorten poismuutto. Työikäisten poismuutto on vähäistä.

Pyhäjoen **turvallinen ja hyvinvointia edistävä elämisen ympäristö** on vetovoimaisuuden keskeinen tekijä. Paikkakunnan houkuttelevuutta tulee lisätä erityisesti 25–45-vuotiaiden perheellisten osalta, joille merkityksellistä on sujuva arki, hyvät peruspalvelut sekä lasten turvallinen ja virikkeellinen kasvuympäristö. Asumisen turvallisuutta ja edullisuutta viestitetään Pyhäjoelle työhön tuleville ja heidän perheilleen. Väestökehityksen kääntyminen kasvuun edellyttää, että uudet asukkaat kotiutuvat ja pääsevät osaksi yhteisöä. Vapaa-ajan harrastusmahdollisuuksilla ja kulttuuritarjonnalla sekä niiden kehittämisellä on kotiutumisessa suuri merkitys.

Maankäyttöstrategian ja maankäytön toteuttamisohjelman lähtöajatuksena on **kasvuvoima-strategia**, jota on noudatettu vuodesta 2011 lähtien. Maankäytön toteuttamisohjelma (2018) tähtää siihen, että kunnan asukasmäärä kasvaa tuhannella asukkaalla vuoteen 2040 mennessä. Tilapäiseen asumiseen varaudutaan 1000 + 1200 -ohjelmalla. Tuhannen asukkaan majoituskylä on sijoittunut Hanhikivelle ja toinen asumiskylä rakentuu Ollinmäen yrityspuistoon.

Pyhäjoen kunnan **talous** on tällä hetkellä vakaa. Kunnan tuloihin on vaikuttanut ja vaikuttaa edelleenkin lisääntyneiden tuulivoimaloiden ja Hanhikiven kasvavat kiinteistöverot. Menotalouden tilaan vaikuttavat sote-menot, jotka ovat olleet suhteessa väestön ikä- ja palvelutarveindeksiin nähden alhaiset. Sote-palvelut ja menot siirtyvät 2023 hyvinvointialueelle ja valtion kustannettaviksi, samalla muutos vähentää kunnan tuloja.

Kunta panostaa keskimääräistä enemmän **perusopetukseen**. Tämä näkyy tuntikehyksessä ja opetusryhmien koossa sekä laatuarvioinneissa. **Pyhäjoen yrittäjyyslukio** on tunnettu monipuolisuudestaan ja vetovoimaisuudestaan.

Pyhäjoen uuden valtuustokauden strategian valmistelun yhteydessä on nostettu esiin tulevalla vuosikymmenellä vaikuttavat **kansainväliset ja kansalliset kehityskulut, megatrendit ja heikot signaalit**. Sitran megatrendit 2020 tunnistaa viisi suurta muutosta: ekologisella jälleenrakennuksella on kiire, väestö ikääntyy ja monimuotoistuu, verkostomainen valta voimistuu, teknologia sulautuu kaikkeen ja talousjärjestelmä etsii suuntaansa.

Pyhäjoen toimintaympäristöä ja sen muutoksia on arvioitu valmistelutilaisuuksien keskusteluissa. Tämän perusteella on tiivistetty olennaiset toimintaympäristön ja kunnan keskeisimpiä vahvuuksia ja heikkouksia sekä uhkia ja mahdollisuuksia.

Vahvuudet

Hanhikivi 1 -investoinnit ja liikenneyhteydet alueella

Turvallinen ja ihmisläheinen elämisen ympäristö

Laadukkaat ja toimivat peruspalvelut sekä yrittäjyyslukio

Luonnonläheisyys sekä hyvät liikunnan ja kulttuuriin harrastamisen mahdollisuudet

Pyhäjokinen identiteetti ja yhteisöllisyys

Kunnan maine sekä hyvä hallinto ja päätöksenteko

Kunnan talouden vakaus

Henkilöstön sitoutuminen ja monialainen osaaminen

Heikkoudet

Väestön vanheneminen

Nuorten poismuutto

Yksityisten palvelujen ja vähittäiskaupan tarjonnan kattavuus

Kulttuuripalvelujen tarjonta

Keskustan yleisilme

Kylien elinvoiman säilyttäminen

Joen ja meren hyödyntäminen

Mahdollisuudet

Hanhikivi 1 -hankeen hyödyntäminen yritysten saamisessa

Muuttoliike ja kansainvälistyminen

Aktiivinen kansalaisyhteiskunta ja yhdessä tekeminen

Monipuolisia palveluja tarjoava komea kirkonkylä

Elävät kylät

Merellisyyden hyödyntä-minen ja luontomatkailun kehittäminen

Pysyvän asumisen ja vapaa-ajan asumisen yhdistäminen

Maataloustuotteiden jatkojalostus ja lähihankinnat

Uhat

Hanhikivi-hankkeen viivästys

Kasvun vaatimien investointien rahoitus

Hallitsematon muuttoliike ja siihen sopeutuminen

Globaalit kriisit ja pandemiat

Sote-palvelujen säilyminen kunnan alueella

Riittämättömät panostukset matkailun edellytyksiin

Alkutuotannon väheneminen

Henkilöstön saatavuus

PYHÄJOEN STRATEGIA

Pyhäjoen strategiassa on määritelty visio ja arvot sekä päämäärät ja tavoitteet kunnan pitkäjänteisen toiminnan ja vaikuttavan johtamisen tueksi.

VISIO *on tavoitteellinen kuvaus, mitä Pyhäjoki haluaa olla vuonna 2035.*

PYHÄJOEN STRATEGIA-SANAKIRJA

VISIO

Pyhäjoella virtaa 2035

Pyhäjoki on kasvava kansainvälinen kestävästi kehittyvä kunta, joka tarjoaa luonnonläheisyyden sekä monipuoliset hyvät elämisen ja yrittämisen mahdollisuudet.

Visiossa Pyhäjoki tavoittelee hallittua kasvua ja kansainvälistymistä. Tämä nojaa siihen, että kunta hyödyntää mm. ydinvoimahankkeen tuomat mahdollisuudet, mutta samalla arvioi ja ennakoi kasvun mukanaan tuomia haasteita. Kasvulla tavoitellaan sitä, että uusille ja nykyisille pyhäjokisille voidaan kunnan kokoon nähden tarjota keskimääräistä parempi elämisen ja asumisen sekä yrittämisen toimintaympäristö.

Hyvän elämisen mahdollisuuksien takaamisessa Pyhäjoen kunta on vain yksi toimija kuntalaisten, yrittäjien, järjestöjen sekä muiden verkostojen rinnalla. Siten tavoitteena on, että kunta tukee ja mahdollistaa kansalaisten aktiivista toimintaa.

PÄÄMÄÄRÄT

Vision toteuttamisen lähtökohtana on, että Pyhäjoki on vetovoimainen, hyvinvoiva ja vastuullinen. Alle on jäsennetty kolmen päämäärän mukaiset tavoitteet, jotka on konkretisoitu seuraavalla aukeamalla.

PÄÄMÄÄRÄT *ovat keskeiset asiat, joissa onnistumista vision toteuttaminen edellyttää. Päämääriä on kymmenen ja ne on koottu kolmen teeman alle. Päämääriin sitoudutaan strategisella ja operatiivisella tasolla.*

PYHÄJOEN STRATEGIA-SANAKIRJA

A

Vetovoimainen Pyhäjoki

Houkutteleva ja turvallinen kunta

Viihtyisä kirkonkylä ja elävät kylät

Yrittäjämyönteinen ilmapiiri ja toiminta

Vapaa-ajan ja matkailun kunta

B

Hyvinvoiva Pyhäjoki

Laadukkaat varhaiskasvatus ja koulutuspalvelut

Hyvinvointia edistävä ja kestävä elämisen ympäristö

Osallistuvat kuntalaiset ja toimiva yhteisöllisyys

C

Vastuullinen Pyhäjoki

Osaava johtaminen ja avoin toiminta

Tasapainoinen ja vakaa talous

Luotettava ja vahva omistaja

ARVOT

Pyhäjoen organisaation toimintaa ohjaavat arvot ovat vastuullisuus, rohkeus ja avoimuus. Arvoja noudatetaan sekä kunnallisessa päätöksenteossa että henkilöstön keskuudessa.

Kunnan ***ARVOT*** *ovat yhteinen käsitys siitä, mikä meille on tärkeää ja arvokasta. Arvoja noudatetaan kunnallisessa päätöksenteossa ja arkisessa työssä kunnan eri työyhteisöissä.*

PYHÄJOEN STRATEGIA-SANAKIRJA

Vastuullinen

1. Käytämme kunnan kaikessa toiminnassa ja taloudessa kuntalaisten verorahoitusta vastuullisesti.
2. Varmistamme kunnan palvelutuotannon taloudellisuuden, tehokkuuden ja vaikuttavuuden.
3. Tuemme kuntalaisten yhteisöllisyyden toimivuutta kirkonkylässä ja kylissä
4. Edistämme kunnan toiminnassa ja kuntayhteisössä kestävää kehitystä.

Rohkea

1. Uudistamme toimintaa vastuullisesti ja ennakoiden, mutta rohkeasti ja luovasti.
2. Haemme ennakkoluulottomasti uusia toimintatapoja, joilla voidaan parantaa palveluita ja tuottavuutta.
3. Rohkaisemme kokeiluihin ja sallimme epäonnistumisia.
4. Tuemme kansainvälistymistä kunnassa ja kansalaisyhteiskunnassa.

Avoin

1. Tiedotamme oikea-aikaisesti ja avoimesti viestinnän pelisääntöjen mukaisesti.
2. Teemme avoimesti yhteistyötä kuntaorganisaation ja eri toimijoiden välillä.
3. Pidämme huolta hyvästä yhteistyöstä nykyisten ja uusien asukkaiden kanssa sekä otamme huomioon kansainvälistymisen toiminnassamme.
4. Lupaamme asiakaslähtöisiä palveluja ja avointa päätöksentekoa sekä niiden arviointia.

PÄÄMÄÄRIEN TAVOITTEET JA TOIMENPITEET

TAVOITTEISIIN *on määritelty olennaisimmat* **KÄRKITOIMENPITEET.** *Nämä kuvaavat tarkemmin sitä, miten päämäärät viedään käytäntöön.*

PYHÄJOEN STRATEGIA-SANAKIRJA

A

Vetovoimainen Pyhäjoki

HOUKUTTELEVA JA TURVALLINEN KUNTA

Hanhikiven kasvun hyödyntäminen

Kunnan vahvuuksien markkinointi

Kansainvälistymisen edistäminen

Monipuolisten ja kilpailukykyisten asumisvaihtoehtojen tarjoaminen.

VIIHTYISÄ KIRKONKYLÄ JA ELÄVÄT KYLÄT

Keskustan yleisilmeen ja siisteyden parantaminen

Kylien elinvoiman edellytysten tukeminen

Vapaa-ajan ja virkistystoiminnan palvelujen kehittäminen.

YRITTÄJÄMYÖNTEINEN ILMAPIIRI JA TOIMINTA

Kunnan ja yrittäjien suunnitelmallinen yhteistyö ja yritysten tarpeisiin reagointi

Toimivien ja vetovoimaisten yritys- ja teollisuuskylien kehittäminen

Pyhäjoen elinvoimaa tukeva yhteistyö naapurikuntien kanssa

VAPAA-AJAN JA MATKAILUN KUNTA

Vapaa-ajan palvelujen kehittäminen

Matkailun kehittäminen luonnon vahvuuksia korostaen

Teollisuusmatkailun, retkeilyreitistöjen ja muun matkailuinfran rakentaminen.

B

Hyvinvoiva Pyhäjoki

TULEVAISUUDEN TURVALLINEN KASVUYMPÄRISTÖ

Perheiden arkea tukevien varhaiskasvatus- ja perusopetuspalvelujen kehittäminen

Monipuolisten oppimisympäristöjen ja vetovoimaisen yrittäjyyslukion turvaaminen

Kansainvälisyystaitoja tukevan ja arvostavan opintopolkujen kehittäminen

Paloasema ja resursoinnin turvaaminen (Pelastus 2028)

HYVINVOINTIA EDISTÄVÄ JA EKOLOGISESTI KESTÄVÄ ELÄMISEN YMPÄRISTÖ

Liikunta- ja kulttuuripalvelujen saatavuus sekä harrastustoimintaan kannustaminen

Kestävän kehityksen edistäminen kuntayhteisössä

Sote-keskus ja sote-palvelujen turvaaminen (Hoiva 2025)

OSALLISTUVAT KUNTALAISET JA TOIMIVA YHTEISÖLLISYYS

Kuntalaisten osallistamisen lisääminen ja osallistuva budjetoinnin käynnistäminen

Kansainvälistyvän toimintakulttuurin edistäminen

Yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa tehtävän yhteisyön lisääminen

C

Vastuullinen Pyhäjoki

OSAAVA JOHTAMINEN JA AVOIN TOIMINTA

Ammatillisen ja poliittisen johtamisosaamisen kehittäminen

Avoin ja eettinen johtaminen ja tiedolla johtamisen toimintatapa

Avoin, oikea-aikainen ja monipuolinen viestintä

Henkilöstön osaamisen, työhyvinvoinnin ja motivaation kehittäminen

TASAPAINOINEN JA TERVE TALOUS

Taloudellisten, tehokkaiden ja vaikuttavien palvelujen turvaaminen

Toiminnan ja talouden pitkäjänteinen suunnittelu ja seuranta

LUOTETTAVA JA VAHVA OMISTAJA

Tytär- ja osakasyhteisöjen terveen talouden ja vaikuttavan toiminnan varmistaminen

Omistajaohjauksen tehostaminen sekä omistusten tarvittavat uudelleen järjestelyt

Kestävän kehityksen edistäminen kunnan toiminnassa ja hankinnoissa

TOIMEENPANO JA SEURANTA

Strategian toteutumista seurataan ***ARVIOINTIKRITEEREILLÄ****, joille on asetettu tavoitetasot. Jokaiselle strategiselle tavoitteelle on asetettu määrälliset ja/tai laadulliset mittarit sekä tavoitetasot. Näitä hyödynnetään kunnan talousarviossa ja tilinpäätöksessä.*

PYHÄJOEN STRATEGIA-SANAKIRJA

Strategian sisältöä arvioidaan kahdesti valtuustokaudessa ja tehdään toiminnan ja toimintaympäristön edellyttämiä muutoksia. Seurannan ja arvioinnin avulla voidaan varmistaa päätöksenteon strategisuutta sekä tavoitteisiin sitoutumista. Strategian seurannan kriteeristö muodostuu toimenpiteiden toteutumisesta, mittareiden toteutumisesta sekä tähän liittyvästä analysoinnista.

Strategian tavoitteet ja toimenpiteet sekä arviointikriteerit ja mittarit linkitetään talousarvion talouden ja toiminnan vuosittaisiin tavoitteisiin. Strategisten tavoitteiden vuosittainen toteutuminen raportoidaan valtuustolle tilinpäätöksessä ja toimintakertomuksessa sekä lisäksi arviointikertomuksessa.

Työyhteisöissä täsmennetään kunkin yksikön vastuuta strategisten tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttamisessa sekä kunnan arvojen noudattamisessa. Henkilökohtaisissa kehityskeskusteluissa esimiehen vastuulla on sopia kunkin työntekijän kanssa yksikön tavoitteiden toteuttamisesta sekä kunnan strategisten tavoitteiden edistämisestä. Rekrytointiohjeen mukaisesti rekrytoinnissa kerrotaan kunnan strategisista tavoitteista ja arvoista.

STRATEGISET ARVIOINTIKRITEERIT

Alla on strategian seurannan tueksi määritelty strategian keskeiset arviointikriteerit, joiden toteutumisesta seurataan ja raportoidaan valtuustolle.

Vetovoimainen	2020	2025	2035
Väkiluvun kasvu	3 053	3 200	4 000
Yritysten toimipaikat	250	300	350
Työpaikkaomavaraisuus	80 %	100 %	100 %
Työllisyysaste	73 %	75 %	80 %
Hyvinvoiva	**2020**	**2025**	**2035**
Kelan sairastavuusindeksi, ikävakioitu	113	105	100
Kuntalaisten tyytyväisyysarvio (4–10)	8,4	8,5	8,5
Äänestysaktiivisuus kuntalaisvaaleissa	68,3 %	70 %	70 %
Vastuullinen	**2020**	**2025**	**2035**
Kriisikuntamittarit	max. 1 arvo täyttyy	max. 1 arvo täyttyy	0 arvoa täyttyy
Hiilipäästöt (tonnia/asukas)	10,4	10	9,5
Henkilöstön tyytyväisyys	8,4	8,5	8,5

STRATEGISET OHJELMAT

Vetovoimainen Pyhäjoki

Maankäyttöohjelma

Asuntopoliittinen ohjelma

Matkailusuunnitelma

Raahen seutukunnan kumppanuusasiakirja

Hyvinvoiva Pyhäjoki

Raahen seutukunnan hyvinvointikertomus

Kestävän kehityksen ohjelma

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus-suunnitelma

Raahen seutukunnan kotouttamisohjelma

Vastuullinen Pyhäjoki

Omistajapoliittinen ohjelma

Henkilöstön kehittämisohjelma

LIITTEET

Vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan kriteerit

Viereisessä taulukossa on vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn raja-arvot voimassa olevan lainsäädännön mukaan. Pyhäjoki täyttää hyvän talouden kunnan kriteerit lukuun ottamatta konsernin suhteellista velkaantumista, jonka tunnusluvun pitäisi olla alle 50 %.

Valtakunnalliset raja-arvot 2020	Pyhäjoki
Konsernin kertynyt ali-/ylijäämä €/as on yli 0 €	4 833
Konsernin vuosikate €/as on yli 0 €	1 504
Tulovero-% on alle 20,86 %	20,75
Konsernin lainamäärä, €/as on alle 9 230 €	7 187
Konsernin suhteellinen velkaantuminen on alle 50 %	68,8

VISIO

PYHÄJOELLA VIRTAA 2035

"Pyhäjoki on kasvava kansainvälinen kestävästi kehittyvä kunta, joka tarjoaa luonnonläheisyyden sekä monipuoliset hyvät elämisen ja yrittämisen mahdollisuudet."

www.pyhajoki.fi